

KIRJALLINEN KYSYMYS 261/2010 vp

Kansaneläkelaitoksen menettely Heinolan Reumasäätiön sairaalan alajasssa

Eduskunnan puhemiehelle

Kansaneläkelaitos on ollut Heinolan Reumasäätiön sairaalan suurin omistaja. Reumasäätiön sairaalan valtuuskunnassa sillä on äänten enemmistö, jolla se voi päättää säätiön asioista. Kansaneläkelaitos on ollut myös yksi Heinolan Reumasäätiön sairaalan suurimmista asiakkaista ja sillä on voimassa olevan sopimuksen mukaan sopimus vuodelle 2010 seuraavista palveluista:

- aikuisten reumaa sairastavien kuntouttava hoito
- lasten ja nuorten reumaa sairastavien kuntouttava hoito
- nivel- ja selkärankareumaa sairastavien kurssit
- harvinaisten reumasairauksien/sidekudossairauksien kurssit
- Tules-kurssit
- ASLAK-kurssit
- kuntoutumistarveselvitys ja kuntoutustutkimus
- Tyk-toiminta
- yksilöllinen kuntoutusjakso, vaikeavammaiset ja harkinnanvarainen kuntoutus.

Reumasäätiön sairaala toteuttaa lasten ja nuorten kuntouttavaa hoitoa ainoana palveluntuottajana, ja palvelusta on tehty sopimus Kelan ja Reumasäätiön sairaalan kanssa vuoden 2012 loppuun saakka. Vuodelle 2010 on suunniteltu toteutettavaksi sopimuksen mukaisesti:

- 28 sairasyhmäkohtaista kurssia
- ASLAK-kursseja
- 10 harvinaisia reumasairauksia/sidekudossairauksia sairastavien kurssia

- 2 alueellista Tules-kurssia
- 4 työelämästä poissa olevien reumapotilaiden kurssia
- yksilöllisiä kuntoutusjaksoja
- Tyk-toimintaa
- kuntoutustutkimuksia
- kuntoutustarveselvityksiä.

Edellä mainittujen hoitotoimenpiteiden lisäksi Heinolan Reumasäätiön sairaala on ollut merkittävä reumatutkimuksen laitos, jonka arvostus tunnustetaan laajasti myös maan rajojen ulkopuolella. Nämä toimenpiteet ovat aiheuttaneet suurta huolta reumaa sairastavien ja heidän omaistensa keskuudessa, koska päätös lakkauttamisesta tehtiin liian nopeasti. On esitetty epäily, että reumasairauksien hoidon jatkumiseen ei ollut varauduttu riittävällä vakavuudella, mikä lisää huolta reumapotilaiden hoidon saatavuudesta sekä hoidon laadusta, jota ei Heinolan Reumasäätiön sairaalan ulkopuolella ole riittävästi.

Koska Kansaneläkelaitos toimii eduskunnan valvonnassa, eduskunnan on voitava käsitellä myös sen toimintaa ja erityisesti nyt tehdyn kaltaisten päätösten vaikutusta kansalaisten terveydenhuoltoon. Jos asia olisi voitu käsitellä eduskunnassa tai Kelan valtuutettujen yleiskokouksessa, uskomme vahvasti, että tällaista päätöstä ei olisi syntynyt ja hoidon jatkamiseen tarvittavat kaksi miljoonaa euroa olisi ollut löydettävissä sosiaali- ja terveysministeriön toimialalta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomai-

sen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus tietoinen, mitä Reumasäätiön sairaalan valtuuskunnan päätös merkitsee käytännössä reumasairaiden hoidon kannalta ja miten ne sopimuskohdat, joita Kansaneläkelaitos on säätiön sairaalan kanssa tehnyt, voidaan toteuttaa esimerkiksi sairaanhoitopiireissä, joissa reumasairauksien hoitoon ei ole voitu varautua (esimerkkinä Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri, joka on tehnyt sopimuksen koko reumasairauk-

sien hoidosta Heinolan Reumasäätiön sairaalan kanssa),

miten voidaan taata, että hoidon taso vastaa tämän jälkeen sitä erityistarvetta, jota reumahoito vaatii ja

kun Kansaneläkelaitoksen toimintaa on voitava valvoa eduskunnan toimesta, niin miten tätä tehtävää voidaan toteuttaa, kun asiaa ei ole tuotu ollenkaan eduskunnan nimeämien valtuutettujen käsiteltäväksi?

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2010

Valto Koski /sd
Kari Rajamäki /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Valto Kosken /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 261/2010 vp:

Onko hallitus tietoinen, mitä Reumasäätiön sairaalan valtuuskunnan päätös merkitsee käytännössä reumasairaiden hoidon kannalta ja miten ne sopimuskohdat, joita Kansaneläkelaitos on säätiön sairaalan kanssa tehnyt, voidaan toteuttaa esimerkiksi sairaanhoitopiireissä, joissa reumasairauksien hoitoon ei ole voitu varautua (esimerkkinä Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri, joka on tehnyt sopimuksen koko reumasairauksien hoidosta Heinolan Reumasäätiön sairaalan kanssa),

miten voidaan taata, että hoidon taso vastaa tämän jälkeen sitä erityistarvetta, jota reumahoito vaatii ja

kun Kansaneläkelaitoksen toimintaa on voitava valvoa eduskunnan toimesta, niin miten tätä tehtävää voidaan toteuttaa, kun asiaa ei ole tuotu ollenkaan eduskunnan nimeämien valtuutettujen käsiteltäväksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Reumasäätiön sairaalan tilannetta ja reumaa sairastavien potilaiden hoidon järjestämistä on käsitelty viimeksi kirjallisiin kysymyksiin KK 216/2010 vp, KK 219/2010 vp ja KK 221/2010 vp annetuissa vastauksissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on kunnilla. Sosiaali- ja terveysministeriö on

erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 5 §:n 1 momentin mukaisesti huolehtinut erikoissairaanhoidon yleisestä suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta siten, että reumapotilaiden hyvä hoito voidaan Reumasäätiön sairaalan konkurssitilanteessa turvata. Käytännön valvonta tapahtuu sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ja aluehallintoviranomaisten toimesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt yliopistosairaaloilta ja sairaanhoitopiireiltä niiden mahdollisuuksia hoitaa Reumasäätiön sairaalan sulkeutuessa siirtyvät potilaat. Yliopistosairaaloiden vastausten mukaan niillä on hyvät edellytykset hoitaa niin lapsi- kuin aikuisreumapotilaat. Myös muilta sairaanhoitopiireiltä saadut arviot ovat samansuuntaisia. Yliopistosairaalat ja sairaanhoitopiirit ovat aloittaneet tilanteeseen valmistautumisen reumapotilaiden hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Kansaneläkelaitos, Valvira, Etelä-Suomen aluehallintoviranomainen ja yliopistosairaaloiden sekä Reumasäätiön omistaman sairaalan edustajat ovat neuvottelleet reumasairaiden hoidon järjestämisestä. Reumasäätiön sairaala on kirjeitse yhteydessä nykyisin hoidossa oleviin tai hoitoa odottaviin potilaisiin jatkohoidon järjestämisestä. Reumasäätiön sairaala tekee siirtolähetteen potilaistaan asuinpaikkakunnan sairaanhoitopiiriin. Ministeriö on lähettänyt ohjekirjeen kaikille sairaanhoitopiireille reumapotilaiden hoidon järjestämisestä ja potilaille tiedottamisesta. Valvira on edelleen ohjeistanut asiaa. Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä toimii 8.4.2010 alkaen tilapäinen koordinaatiosyksikkö, joka avustaa muita sairaanhoitopiirejä lapsireumapotilaiden hoitopaikan löytämisessä, jos oma sairaanhoitopiiri tai erityisvastualueen yliopistosairaala ei pysty itse järjestä-

mään tässä akuuttitilanteessa hoitoa. Seuraava reuman hoidon seurantalaveri viranomaisten ja palveluntuottajien kanssa on sovittu pidettäväksi ministeriössä 27.4.2010.

Sosiaali- ja terveysministeriö on aloittanut erityistason sairaanhoidon järjestämistä ja keskittämistä annetun asetuksen (767/2006) uudistamisen valmistelun ja tulee antamaan reuman osalta uudistetun asetuksen jo toukokuussa 2010. Asetuksessa vahvistetaan työnjako reumapotilaiden vaativan ja keskitettävän hoidon osalta, mukaan lukien vaativa reumaortopedia. Valvira ja aluehallintoviranomaiset valvovat sitä, että hoitovastuun siirtyminen tapahtuu asianmukaisesti. Reuman hoito yliopistosairaaloissa ja muissa sairaanhoitopiireissä auttaa tarkastelemaan reumapotilaan hoitoa kokonaisvaltaisesti osana muuta terveydenhuoltoa ja palvelukokonaisuutta.

Reumasäätien sairaalan lopettaminen on synnyttänyt paljon kysymyksiä ja huolta reumaa sairastavien potilaiden keskuudessa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Reumaliitto ovat 15.4. pitämässään kokouksessa käyneet läpi reumapotilaiden hoitoon liittyviä kysymyksiä. Samalla ministeriö on selvittänyt niitä toimenpiteitä, joilla reumasairauksien hoito on tarkoitus varmistaa Reumasäätien sairaalan toiminnan päättyttyä. Neuvottelussa Reumaliitto ja ministeriö sopivat tehostetusta tietojen vaihdosta Reumasäätien sairaalan potilaiden jatkohoidon järjestämiseen liittyvissä asioissa ja muutoinkin reumasairauksien hoidon kehittämistä koskevista asioista.

Kirjallisessa kysymyksessä viitataan erityisesti Kansaneläkelaitoksen Reumasäätien sairaalassa järjestämään kuntoutukseen ja Kansaneläkelaitoksen menettelyyn Reumasäätien konkurssissa. Sosiaali- ja terveysministeriö on kuullut kysymyksessä olevan asian johdosta Kansaneläkelaitosta.

Kansaneläkelaitoksen järjestämä kuntoutus on perusterveydenhuollon ja erikoissairanhoidon antamaa hoitoa täydentävää kuntoutuspalvelua. Reumasäätien sairaalan toteuttama Kansaneläkelaitoksen kuntoutus on ollut pääosin harkinnanvaraista kuntoutusta. Vuonna 2009 Reumasäätien sairaalassa kuntoutettiin yhteensä 1 952 kun-

toutujaa, joista 1 061 oli reumapotilaita. Kansaneläkelaitoksen järjestämän kuntoutuksen kustannukset Reumasäätien sairaalassa olivat kyseisenä vuonna yhteensä noin 7,0 miljoonaa euroa.

Kansaneläkelaitoksella ja Reumasäätien sairaalalla on ollut sopimukset aikuisten reumaa sairastavien kuntouttavasta hoidosta, lasten ja nuorten reumaa sairastavien kuntouttavasta hoidosta, nivel- ja selkärankareumaa sairastavien kursseista, harvinaisten reumasairauksien ja sidekudossairauksien kursseista, Tules-kursseista, AS-LAK-kursseista, kuntoutustarveselvityksistä ja kuntoutustutkimuksesta, Tyk-toiminnasta sekä vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilöllisistä kuntoutusjaksoista. Kansaneläkelaitos on lähettänyt kirjeen kaikille niille asiakkailleen, joilla on ollut voimassa oleva kuntoutuspäätös Reumasäätien sairaalaan. Kirjeessä on luvattu ilmoittaa korvaavasta kuntoutuspalvelusta toukokuun 2010 loppuun mennessä.

Hankintalainsäädäntö edellyttää, että Kansaneläkelaitos kilpailuttaa aikuisten reumaa sairastavien kuntouttavan hoidon palvelut. Koska Reumasäätien sairaala lopetti toimintansa, aikuisten reumaa sairastavien kuntouttavaa hoitoa toteuttaa jatkossa muut 2009 tarjouskilpailussa valitut palvelujen tuottajat. Lasten ja nuorten reumaa sairastavien kuntouttavan hoidon palvelut Kansaneläkelaitos on puolestaan hankkinut tähän asti yksinomaan Reumasäätien sairaalalta. Konkursin vuoksi Kansaneläkelaitos on joutunut selvittämään kiireellisesti, missä lasten ja nuorten kuntouttava hoito toteutetaan Reumasäätien sairaalan konkurssin jälkeen. Kansaneläkelaitos on 1.4.2010 aloittanut markkinoiden kartoittamisen uusien palveluntuottajien löytämiseksi. Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaisesti Kansaneläkelaitoksen tulee ostaa kuntoutuspalvelut yksityisiltä palveluntuottajilta. Julkisen terveydenhuollon palveluita Kansaneläkelaitos voi ostaa vain silloin, jos järjestämisvelvollisuutta ei voida muuten täyttää.

Reumasäätien sairaalan toteuttamista kuntoutuskursseista Kansaneläkelaitos on kilpailuttanut nivel- ja selkärankareumaa sairastavien kurs-

sit, Tules- ja ASLAK-kurssit. Kansaneläkelaitos hankkii näihin kursseihin tarvittavat korvaavat palvelut lisähankintana tarjouskilpailussa valituilta palveluntuottajilta. Harvinaisten reumasairauksien kuntoutuskursseissa Reumasäätien sairaala on ollut keskeinen palveluntuottaja. Kansaneläkelaitos on aloittanut tarvittavat suoraanhankintamenettelyt muiden aiemmin valittujen Kansaneläkelaitoksen palveluntuottajien kanssa kuntoutuspalvelujen siirtämisestä. Kuntoutustarveselvityksen ja kuntoutustutkimuksen, Tyk-toiminnan sekä vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilöllisten kuntoutusjaksojen korvaavat palvelut toteuttavat muut palveluntuottajat, joilla on Kansaneläkelaitoksen kanssa voimassa oleva sopimus kyseisistä palveluista.

Kirjallisessa kysymyksessä käsitellään myös Kansaneläkelaitoksen menettelyä Reumasäätien sairaalan konkurssissa. Kansaneläkelaitos on Reumasairaalaa ylläpitäneen Reumasäätien perustajayhteisö eli se on osallistunut Reumasäätien peruspääoman muodostamiseen. Säätiölain (109/1930) mukaan säätiöt ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä, jotka toimivat lain ja sääntöjensä mukaan. Säätiötä valvovan viranomaisen, Patentti- ja rekisterihallituksen, kannan mukaan perustajayhteisöllä ei ole oikeutta saada tietoja säätiön hallinnosta ja toiminnasta eikä se tämän vuoksi voi puuttua säätiön toimintaan. Perustajayhteisöllä on tietojensaantioikeus vain silloin, jos siitä on määräys säätiön säännöissä. Reumasäätien säännöissä tällaista määräystä ei ole.

Kansaneläkelaitoksen antaman lausunnon mukaan sen rooli Reumasäätien toiminnassa rajoittuu säätiön säännöissä määrättyyn valtuuskunnan jäsenen nimeämiseen. Muutoin Kansaneläkelaitos ei ole voinut vaikuttaa säätiön toimintaan. Säätiö on toiminut itsenäisenä oikeushenkilönä säätiölain ja sääntöjensä mukaan. Säätiön toiminnasta vastaavat hallitus ja valtuuskunta. Säätiön toimielimissä olevat Kansaneläkelaitok-

sen nimeämät henkilöt vastaavat säätiön toiminnasta ja taloudesta henkilökohtaisesti eivätkä Kansaneläkelaitoksen edustajina.

Kuten kirjallisessa kysymyksessä todetaan, Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut. Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) mukaan eduskunnan valitsemat valtuutetut valitsevat Kansaneläkelaitoksen hallituksen, joka johtaa ja kehittää laitoksen toimintaa. Kansaneläkelaitoksen hallituksella on yleistöimivalta laitoksen asioiden hoitamisessa. Kansaneläkelaitoksen hallitus muun muassa vahvistaa laitoksen työjärjestyksen ja päättää periaatteellista laatua olevat tai muuten tärkeät asiat. Kansaneläkelaitoksen hallitus voi lain mukaan siirtää toimivaltaansa Kansaneläkelaitoksen pääjohtajalle, johtajille sekä toimihenkilöille. Kansaneläkelaitoksesta annetun lain perustelujen mukaan tarkoituksena on kuitenkin, että hallitus tekee itse päätökset periaatteellista laatua olevista tai muutoin tärkeistä asioista. Kansaneläkelaitoksen pääjohtaja vastaa laitoksen strategisesta suunnittelusta sekä operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä.

Valvontatehtävässään Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen tulee Kansaneläkelaitoksesta annetun lain mukaan ottaa muun ohella huomioon laitoksen palvelujen laatu ja saatavuus. Valvontaansa varten valtuutetut voivat pyytää Kansaneläkelaitokselta tarvittavia selvityksiä. Valtuutetut voivat siten esimerkiksi pyytää Kansaneläkelaitokselta selvitystä Kansaneläkelaitoksen rahoittaman kuntoutuksen järjestämisestä reumapotilaille. Valtuutetut päättävät vastuuvapauden myöntämisestä Kansaneläkelaitoksen hallitukselle ja vahvistavat laitoksen tilinpäätöksen. Määrärahojen myöntämisestä Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemiin etuuksiin päätetään vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä.

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 2010

Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 261/2010 rd undertecknat av riksdagsledamot Valto Koski /sd m.fl.:

Är regeringen medveten om vad det beslut som delegationen för Reumastiftelsens sjukhus fattade i praktiken innebär med tanke på vården av dem som lider av reumatism och hur kan de avtalspunkter som Folkpensionsanstalten har ingått med stiftelsens sjukhus realiseras inom exempelvis de sjukvårdsdistrikt som inte har kunnat bereda sig på att behandla reumatiska sjukdomar (som exempel kan nämnas Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt, som har ingått ett avtal om att samtliga reumatiska sjukdomar behandlas på Reumastiftelsens sjukhus i Heinola),

hur kan man garantera att nivån på behandlingen efter detta motsvarar det specialbehov som krävs vid behandlingen av reumatism och

då Folkpensionsanstaltens verksamhet ska kunna övervakas av riksdagen, hur kan då denna uppgift utföras när ärendet inte alls har förts till de av riksdagen utsedda fullmäktige för behandling?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Situationen för Reumastiftelsens sjukhus och ordnandet av vården för patienter som lider av reumatism har senast behandlats i de svar som har anförts på de skriftliga spörsmålen SS 216/2010 rd, SS 219/2010 rd och SS 221/2010 rd.

Det är kommunerna som svarar för att ordna social- och hälsovård. Social- och hälsovårdsministeriet har i överensstämmelse med 5 § 1 mom. i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) sört för den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av den specialiserade sjukvården så att den goda vården av reumapatienterna kan tryggas under konkursen vid Reumastiftelsens sjukhus. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) och regionförvaltningsmyndigheterna har till uppgift att övervaka verksamheten i praktiken.

Social- och hälsovårdsministeriet har utrett om universitetssjukhusen och sjukvårdsdistrikten har möjlighet att vårda de patienter som förs över från Reumastiftelsens sjukhus när det stänger. Enligt svaren från universitetssjukhusen har de goda förutsättningar att vårda både barn- och vuxenpatienter som lider av reumatisk sjukdom. Även de bedömningar som fåtts av sjukvårdsdistrikten går i samma riktning. Universitetssjukhusen och sjukvårdsdistrikten har redan påbörjat förberedelserna för att trygga den fortsatta vården av reumapatienterna.

Social- och hälsovårdsministeriet, Folkpensionsanstalten, Valvira, Regionförvaltningsverket i södra Finland samt representanterna för universitetssjukhusen och sjukhuset som ägs av Reumastiftelsen har förhandlat om ordnandet av vården av reumatikerna. För att ordna med den fortsatta vården är Reumastiftelsens sjukhus i brevkontakt med de patienter som för närvarande vårdas eller väntar på vård. Reumastiftelsens sjukhus remitterar sina patienter till det sjukvårdsdistrikt där patienterna bor. Ministeriet har sänt ett brev med anvisningar till alla sjukvårdsdistrikt om hur vården av reumapatienterna ska ordnas och hur patienterna ska informeras. Valvira har gett ytterligare anvisningar för detta. I Bir-

kalands sjukvårdsdistrikt finns från och med den 8 april 2010 en tillfällig samordningsenhet som assisterar övriga sjukvårdsdistrikt i sökandet efter en vårdplats för barnpatienterna med reumatism i sådana fall när det egna sjukvårdsdistriktet eller universitetssjukhuset i specialupptagningsområdet inte har möjlighet att ordna med vård i denna akuta situation. Nästa möte med myndigheter och tjänsteleverantörer om uppföljningen av behandlingen av reumatism ska enligt överenskommelse hållas vid ministeriet den 27 april 2010.

Social- och hälsovårdsministeriet har börjat bereda en revidering av förordningen om ordnande och centralisering av den högspecialiserade sjukvården (767/2006) och kommer att utfärda en förordning som har reviderats i fråga om reumatism redan i maj 2010. I denna förordning fastställs arbetsfördelningen inom den krävande vården av patienter som lider av reumatism och den vård som ska centraliseras, inklusive den krävande ortopediska behandlingen av reumatism. Valvira och regionförvaltningsmyndigheterna övervakar att överföringen av vårdansvaret sker på ett ändamålsenligt sätt. När reumatisk sjukdom behandlas vid universitetssjukhusen och inom andra sjukvårdsdistrikt blir det lättare att granska vården av en reumapatient ur ett helhetsperspektiv som en del av hälso- och sjukvården och servicehelheten.

Nedläggningen av Reumastiftelsens sjukhus har väckt ett många frågor och stor oro hos reumapatienterna. Därför har social- och hälsovårdsministeriet och Reumaförbundet i Finland vid sitt möte den 15 april diskuterat frågor kring vården av reumapatienter. Samtidigt har ministeriet utrett åtgärder som syftar till att trygga vården av reumasjukdomar efter att Reumastiftelsens sjukhus nedläggs. I förhandlingarna avtalade Reumaförbundet och ministeriet om ett effektiviserat informationsutbyte i frågor som gäller ordnandet av den fortsatta vården av patienterna vid Reumastiftelsens sjukhus och även i frågor som gäller det allmänna utvecklandet av vården av reumasjukdomar.

I det skriftliga spørsmålet hänvisas särskilt till den rehabilitering som Folkpensionsanstalten

ordnar på Reumastiftelsens sjukhus och Folkpensionsanstaltens förfaringssätt under konkursen vid Reumastiftelsen. Social- och hälsovårdsministeriet har med anledning av ärendet i spørsmålet hört Folkpensionsanstalten.

Den rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten utgörs av rehabiliteringstjänster som kompletterar den vård som ges inom primärhälsovården och den specialiserade sjukvården. Den av Folkpensionsanstalten ordnade rehabiliteringen som har producerats av Reumastiftelsens sjukhus har i regel varit rehabilitering enligt prövning. År 2009 rehabiliterades sammanlagt 1 952 rehabiliteringsklienter på Reumastiftelsens sjukhus. Av dem var 1 061 reumapatienter. År 2009 uppgick kostnaderna för den rehabilitering som Folkpensionsanstalten ordnade på Reumastiftelsens sjukhus till sammanlagt ca 7,0 miljoner euro.

Folkpensionsanstalten och Reumastiftelsens sjukhus har haft avtal om rehabiliterande vård av vuxna som lider av reumatism, rehabiliterande vård av barn och unga som lider av reumatism, kurser för dem som lider av ledgångs- och rygg-radsreumatism, kurser avseende ovanliga reumatiska sjukdomar och bindvävnadssjukdomar, Tules-kurser, ASLAK-kurser, utredningar om behov av rehabilitering, verksamhet för främjande av arbetsförmåga, medicinsk rehabilitering av gravt handikappade och individuella rehabiliteringsperioder för rehabilitering enligt prövning. Folkpensionsanstalten har sänt ett brev till alla klienter som har ett rehabiliteringsbeslut som är i kraft och som gäller Reumastiftelsens sjukhus. I brevet har man lovat meddela om ersättande rehabiliteringstjänster senast den 31 maj 2010.

Enligt upphandlingslagstiftningen förutsätts det att Folkpensionsanstalten konkurrensutsätter rehabiliterande vårdtjänster för vuxna som lider av reumatism. Eftersom Reumastiftelsens sjukhus upphörde med sin verksamhet tillhandahålls rehabiliterande vårdtjänster för vuxna som lider av reumatism i fortsättningen av de övriga serviceproducenter som valdes vid anbudstävlingen 2009. Folkpensionsanstalten har däremot hittills skaffat rehabiliterande vårdtjänster för barn och unga som lider av reumatism enbart av Reumas-

tiftelsens sjukhus. På grund av konkursen har Folkpensionsanstalten i rask takt tvingats utreda var rehabiliterande vårdtjänster för barn och unga som lider av reumatism ska tillhandahållas efter konkursen vid Reumastiftelsens sjukhus. Folkpensionsanstalten har den 1 april 2010 inlett en kartläggning av marknaden för att hitta nya serviceproducenter. Enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) ska Folkpensionsanstalten köpa rehabiliteringstjänsterna av privata serviceproducenter. Folkpensionsanstalten kan köpa offentliga hälso- och sjukvårdstjänster endast då skyldigheten att tillhandahålla tjänsterna annars inte kan uppfyllas.

Av de rehabiliteringskurser som Reumastiftelsens sjukhus har ordnat har Folkpensionsanstalten konkurrenssatt kurserna för dem som lider av ledgångs- och ryggradsreumatism och Tules- och ASLAK-kurserna. Folkpensionsanstalten anskaffar för dessa kurser behövliga ersättande tjänster som tilläggsupphandling av de serviceproducenter som valdes vid anbudstävlingen. Reumastiftelsens sjukhus har varit en central serviceproducent av rehabiliteringskurser för dem som lider av ovanliga reumatiska sjukdomar. Folkpensionsanstalten har inlett nödvändiga direktupphandlingsförfaranden med de av Folkpensionsanstalten tidigare valda serviceproducenterna om en överföring av rehabiliteringstjänsterna. Ersättande tjänster för utredningar om behov av rehabilitering, rehabiliteringsundersökningar, verksamhet för främjande av arbetsförmåga, medicinsk rehabilitering av gravt handikappade och individuella rehabiliteringsperioder för rehabilitering enligt prövning tillhandahålls av övriga serviceproducenter som har ett ikraftvarande avtal med Folkpensionsanstalten om tjänsterna i fråga.

I det skriftliga spörsmålet behandlas också Folkpensionsanstalten förfaringssätt under konkursen vid Reumastiftelsens sjukhus. Folkpensionsanstaltens Folkpensionsanstalt är stiftande sammanslutning för Reumastiftelsen som har drivit sjukhuset. Folkpensionsanstalten har således deltagit i bildandet av grundkapitalet för Reuma-

stiftelsen. Enligt lagen om stiftelser (109/1930) är stiftelserna självständiga juridiska personer som agerar enligt lagen och de egna stadgarna. Enligt Patent- och registerstyrelsen, som är den myndighet som övervakar stiftelserna, har en stiftande sammanslutning inte rätt att få uppgifter om stiftelsens förvaltning och verksamhet och kan därför inte ingripa i stiftelsens verksamhet. En stiftande sammanslutning har rätt att få uppgifter endast om det finns en bestämmelse om detta i stiftelsens statgar. I Reumastiftelsens statgar finns ingen bestämmelse av detta slag.

Enligt Folkpensionsanstaltens utlåtande inskränker sig dess roll i Reumastiftelsens verksamhet till att i enlighet med det som föreskrivs i stiftelsens statgar utse en medlem till delegationen. Folkpensionsanstalten har för övrigt inte kunnat påverka stiftelsens verksamhet. Stiftelsen har agerat som självständig juridisk person i enlighet med lagen om stiftelser och stiftelsens statgar. För stiftelsens verksamhet svarar styrelsen och delegationen. De personer som av Folkpensionsanstalten har utsetts till medlemmar i stiftelsens organ svarar för stiftelsens verksamhet och ekonomi personligen och inte i egenskap av företrädare för Folkpensionsanstalten.

Såsom det konstateras i det skriftliga spörsmålet är Folkpensionsanstalten en självständig offentlighetsrättslig inrättning, vars förvaltning och verksamhet övervakas av fullmäktige som väljs av riksdagen. Enligt lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001) väljer de av riksdagen utsedda fullmäktige en styrelse för Folkpensionsanstalten. Styrelsen leder och utvecklar Folkpensionsanstaltens verksamhet. Styrelsen för Folkpensionsanstalten har den allmänna behörigheten att sköta anstaltens ärenden. Styrelsen för Folkpensionsanstalten ska bl.a. fastställa anstaltens arbetsordning och avgöra andra frågor av principiell natur eller annars viktiga ärenden. Styrelsen för Folkpensionsanstalten kan enligt lagen överföra behörighet på generaldirektören, direktörerna samt tjänstemännen. Enligt motiveringen till lagen om Folkpensionsanstalten är avsikten dock att styrelsen själv avgör frågor av principiell natur eller annars viktiga ärenden. Ge-

neraldirektören för Folkpensionsanstalten svarar för Folkpensionsanstaltens strategiska planering samt dess operativa ledning och utveckling.

Vid övervakningen ska fullmäktige för Folkpensionsanstalten enligt lagen om Folkpensionsanstalten beakta bland annat kvaliteten på anstaltens tjänster och tillgången till dem. Med tanke på övervakningen kan fullmäktige begära behövliga utredningar av Folkpensionsanstalten. Full-

mäktige kan således exempelvis begära en utredning av Folkpensionsanstalten om ordnandet av den av Folkpensionsanstalten finansierade rehabiliteringen av reumapatienter. Fullmäktige beslutar om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och fastställer anstaltens bokslut. Om beviljandet av anslag för de förmåner som verkställs av Folkpensionsanstalten beslutar man årligen i samband med statsbudgeten.

Helsingfors den 28 april 2010

Social- och hälsovårdsminister Liisa Hyssälä